Ю.А.МАКУШИН,
Заслужений художник України, доцент
кафедри дизайну ВП «МФ КНУКіМ»,
м. Миколаїв

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ МИКОЛАЄВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Україна з давніх-давен відома в світі своєю багатою культурною спадщиною. Історично склалося так, що часів стабільності в процесі становлення і розвитку українських земель майже не було. Кожне століття розвитку української культури проходило в рамках воєнних конфліктів, революційних та суспільно-політичних рухів, головною метою яких було відстоювання власної державності.

Така ситуація в кожний період української історії показувала невичерпність, творчу оригінальність і талановитість українського народу, який постійно живе на пульсі історичних подій і відображує їх у власній творчій спадщині.

Не обминула така тенденція і місто Миколаїв. В складні часи становлення і розвитку незалежної України це місто відіграє роль міцного культурного осередку.

За цивілізаційною концепцією О.Шпенглера, Європа у зв'язку з розвитком цивілізації переживає занепад культури. Миколаїв же навпаки, живе бурхливим культурним життям.

За висловом Р.Вагнера – митець незалежно від його мети знаходить задоволення уже в самому процесі творчої праці, процесі оволодіння матеріалом свого оформлення – словом,
сам процес творчості є для нього діяльністю, яка розглядається їм як насолод й задоволення, а не як праця [1; с.121].
Миколаїв в часи незалежності України активно розвивається у всіх напрямах мистецтва.

В літературі перше місце посідає поезія. Слід виділити корифеїв своєї справи: Д. Кременя, В Качуріна, О. Іванова, К. Голубкову, В. Пучкова.
Д. Кремінь з 2010 року голова Миколаївської обласної організації Національної спілки письменників України, головний редактор часопису «Соборна вулиця», за часів незалежності України написав збірки «Пектораль» (1997), «Елегія троянського вина» (2001), «Літопис» (вибрані твори) (2003), «Атлантида під вербою» (2003), «Синопсис» (2003), «Полювання на дикого вепра» (2006), «Літній час» (2007), «Вибрані твори» (Бібліотека Шевченківського комітету) (2007), «Лампада над Синюхою» (2007) (спільно з народним художником України А.Антонюком), «Скіфське золото» (вибрані твори 1990-2000-х рр..)(2008), «Замурована музика» (2011), «Мовчання волхвів», «Медовий місяць у Карфагені» (2012) [2; с.182].

Працював в часи незалежності України поет Еміль Январьов. В цей час виходять його збірки «Ольвійський причал» (1991), «Документ» (1997), «Вірші мої молодші за мене» (2000), «Збіг обставин» (2001), «Оригінал» (2006), «Вибране» (2009). З 1994 р. поет був автором та ведучим телевізійної передачі про культуру і мистецтво «Поле зору» та рубрики «Журнальний столик» в міській газеті «Вечірній Миколаїв». За вагомий внесок в розвиток культури міста Е.Январьов у 1999 р. отримав почесний титул «Почесний городянин міста Миколаєва» [2; с.370].

Миколаївський поет В.Качурін, очолював Миколаївське відділення спілки письменників України з 2000 р. Його перу належить ряд збірок віршів: «Отчий край» (1997), «Корабельная юность моя» (1999), «Ходові випробування» (2000), «Грані душі» (2001), «Лінія долі» (2002), «Душа зобов'язана працювати» (2003), «Я буду космонавтом» (2005).

Поет О.Іванов – член Національної спілки журналістів України (1990), член президії Асоціації діячів естрадного мистецтва України (1997), заслужений працівник культури України (1996), доцент (2000), професор (2004), член-кореспондент Міжнародної Кирило-Мефодіївської академії слов'янського просвітництва (Москва, 2012). Але в його творчості існує не тільки поезія. О.Іванов є автором 9 книг прози, поезії та пісень: «Мне ветер серце не остудит» (1997); «Моєї пісні бентежна струна» (1998); «Весь скарб я довіряю вам» (2000); «Зов романтики» (2006); «Портрет на фоні часу» (2008); «Варіації на вільну тему» (2009); «Музичний момент» (2010); «С подлинным верно» (2012), «Душа дозріла для польоту» (2014). Поет демонстрував свою творчість в Україні, Росії, Білорусі, Болгарії. У 2010 р. стає лауреатом премії ім. М.Аркаса [3; с.80].

В Пучков відомий в місті як автор збірок віршів: «Штрафна рота» (2005), «Два береги» (2008), «На стику моря і лиману» (2008), «Штрафна проща» (2005).

Широко представлено в місті театральне мистецтво. В Миколаєві найпопулярніші два театри: Миколаївський академічний український театр драми та музичної комедії і Миколаївський художній російський драматичний театр.

Відомий за межами міста та країни колектив Миколаївського академічного українського театру. Він проводив гастролі в Тбілісі, Баку, Бресті та інших містах. В репертуарі театру знаходяться як твори світової класики (І.Кальман «Королева чардашу», його ж «Фіалка Монмартру», Ф.Лоу «Моя чарівна леді», Г.Фігейреду «Чудова потвора», В.Шекспір «»Макбет», Й.Штраус «Циганський барон», його ж «Ніч у Венеції»), так і української (Л.Костенко «Маруся Чурай», І.Кочерга «Свіччене весілля», М.Аркас «Катерина», «І.Франко «Украдене щастя»).

Директор Миколаївського художнього російського драматичного театру М.Кравченко у 2003 р. запрошує до співробітництва харківського режисера П.Бойко. Наступного року театр успішно представляє у Києві.

В складних економічних умовах становлення незалежності України активно розвивається образотворче мистецтво. Не припинила своє існування Миколаївська обласна організація Національної Спілки художників України. Хоча великих замовлень, що виконувалися всім колективом спілки, не існує, художники продовжують перебувати в її складі. Їх діяльність переорієнтувалась

на участь у міжнародних і обласних виставках, організацію і проведення міських виставок. Окремим пунктом слід зазначити персональні виставки художників. В Миколаєві широко розвинута система художньої освіти. В місті працюють студії образотворчого мистецтва. Слід тут виділити зразкову студію «Мауглі» (Миколаївський обласний будинок вчителя, керівник В.Лещенко), студію «Помаранчевий кіт» (Миколаївський обласний палац творчості учнів, керівник А.Лук'яненко), вихованці яких є переможцями обласних конкурсів і учасниками міських, обласних і міжнародних конкурсів та виставок. Лідером у підготовці художників –професіоналів виступає кафедра дизайну Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв.

Активно розвивається сьогодні в місті музичне мистецтво. У навчанні молодого покоління вагому роль відіграють Миколаївське державне вище музичне училище, Миколаївське державне вище училище культури, Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв.

Миколаївське державне вище музичне училище відоме хорами «Фантазія», «Золотий струм» та ансамблем «Канцона». Викладачі музичного училища виступають концертмейстерами Симфонічного оркестру Управління культури обласної державної адміністрації й музичного училища. Діяльність Миколаївського державного вищого училища культури пов'язана з народною творчістю. Колективи училища працюють в галузі народного пісенного та інструментального мистецтва.

Широко відома творча діяльність викладачів та студентів Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв. Тут працює Народний хоровий колектив кафедри музичного мистецтва (керівник проф. О.Шпачинський), викладає Заслужений діяч мистецтв України О.Кедіс.

Вагомий внесок у розвиток сучасної інструментальної музики зробив колишній співробітник Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв, Заслужений діяч мистецтв України Д.Журавель. Талановита, самобутня особистість, керівник оркестру старовинної та сучасної музики «ArsNova». В репертуар оркестру входили твори Й.С.Баха, Ф.Генделя, В.Моцарта, А.Вівальді, А.П'яцоли, С.Рахманінова [3; с.71].

Таким чином, сучасне становище культури в Миколаєві є унікальним явищем. Творчі особистості мають можливість не тільки розкрити себе, а й отримати професійну освіту в училищах та університетах міста.

Література

1. Вагнер Р. Искусство и революция.//Вагнер Р. Избранные работы./ Сост. и коммент. И.А.Барсовой и С.А.Ошерова. – М.: Искусство, 1978.-695с.-С.107-141.-С.121
2. Николаевцы. Энцклопедический словарь. – Николаев: «Возможности Киммерии», 1999. – 374с.
3. Человек года. Горожанин года. (1996-2013) Библиографический справочник. – Николаев: «Возможности Киммерии», 2014. – 220с.